

Strategie digitalizace
novodobých dokumentů
NK ČR
pro léta 2021-2023

Obsah

1. Knihovní fondy v NK ČR	4
Novodobé fondy NK ČR	4
Další fondy NK ČR	4
2. Současný stav digitalizace v ČR.....	4
Digitalizace paměťových a informačních institucí v České republice.....	4
Registr digitalizace.....	5
3. Strategie digitalizace novodobých fondů v NK ČR.....	6
Vybavení pracovišť	6
Digitální knihovny Kramerius	7
4. Kritéria digitalizace	7
Ochranná digitalizace	7
Dokumenty ohrožené degradací papíru.....	7
Dokumenty z Poškozených fondů	8
Dokumenty určené na převazbu	8
Dokumenty s označením bibliofilie	8
Systematická digitalizace.....	8
Kompletace monografií a periodik	8
Výběr z rezervních fondů.....	9
Výběrová digitalizace.....	9
Tlačítko Navrhnout k digitalizaci	9
Digitalizace periodik doporučených Ústřední knihovnickou radou ČR	9
Digitalizace z mikrofilmů	10
Digitalizace k obohacení nebo vytvoření sbírek v K5, doporučení pracovníků Odboru služeb a Odboru digitálních fondů.....	10
Digitalizace titulů v rámci licenčních smluv.....	10
Destruktivní digitalizace	10
Digitalizace z ostatních fondů NK ČR.....	11
Oddělení rukopisů a starých tisků	11
Hudební oddělení	11
Slovanská knihovna	11
Díla nedostupná na trhu.....	11
5. Překážky digitalizace novodobých fondů v NK ČR.....	11
6. Shrnutí úkolů v letech 2021-2023	12
7. Střednědobé a dlouhodobé plány digitalizace novodobých fondů NK ČR.....	12
8. Proces digitalizace v ČR – statistické údaje	14

9. Přílohy.....15

1. Knihovní fondy v NK ČR

Novodobé fondy NK ČR

Fond Národní knihovny České republiky (dále jen “NK ČR“) se skládá z několika dílčích sbírek. Základním souborem je Národní konzervační fond (dále jen “NKF“), který je tvořen především prostřednictvím povinného výtisku, jenž se do NK ČR odevzdává ve dvou exemplářích. Druhý exemplář povinného výtisku tvoří základ Univerzálního knihovního fondu (dále jen “UKF“), který slouží k prezenčnímu studiu ve studovnách Klementina a rovněž se z něj vybírají svazky na digitalizaci. Sklady NKF jsou uloženy v Centrálním depozitáři v Hostivaři a tento fond podléhá zvláštnímu ochrannému režimu. Lze z něj studovat prezenčně v badatelně NKF a pouze v případech, že požadovaný dokument není k dispozici v jiné knihovně v České republice, a rovněž se z něj digitalizuje pouze ve výjimečných případech.¹ V CDH je uložen i Fond 19. století a Konzervační fondy Hostivař (dále jen „KFH“), které mají také přiděleny statusy konzervačních sbírek. Rovněž jsou dlouhodobě budovány i rezervní fondy (dále jen “RF“), které jsou deponovány v depozitáři v Neratovicích, které slouží k případnému doplňování do ostatních fondů NK ČR, k digitalizaci, a v budoucnu by měly sloužit jako základ centrální depozitní knihovny.

Další fondy NK ČR

NK ČR rovněž spravuje další, specializované, fondy. Jedná se o historické knižní fondy (rukopisy, inkunábule, staré tisky do roku 1800 s časovými přesahy), které jsou spravovány Oddělením rukopisů a starých tisků. Dále se v NK ČR nacházejí hudební fondy (tištěné a rukopisné hudebniny a další s hudbou související dokumenty z 18. - 21. století). Svou sbírku má i Slovanská knihovna, ve které se nacházejí různé typy dokumentů pro obor slavistiky. Všechna tato specializovaná oddělení mají v rámci svých studoven i příruční knihovny.

Příruční knihovny mají k dispozici i jednotlivé studovny spadající pod Odbor služeb (Referenční centrum, Studovna vědeckých pracovníků, Všeobecná studovna, Studovna periodik, Studovna společenských a přírodních věd). Z příručních knihoven je možné vybírat svazky na interní digitalizační linku, ostatní specializované knižní fondy jsou v současné době digitalizovány především pomocí programů VISK 6 anebo byly digitalizovány pomocí spolupráce se společností Google.

2. Současný stav digitalizace v ČR

Digitalizace paměťových a informačních institucí v České republice

---

¹ Z NKF je možné digitalizovat za předpokladu, že svazek, požadovaný na digitalizaci, není dostupný v jakémkoliv jiném fondu NK ČR (UKF, RF, Poškozený fond, atd.) či ve fondu jiné knihovny, z které by se mohl na digitalizaci zapůjčit, případně nechat zdigitalizovat přímo vlastníkem svazku. Další podmínkou je dobrý stav exempláře NKF, který digitalizaci umožní. Digitalizace svazku musí být schválena správcem NKF, následně je exemplář zapůjčen oproti podpisu na dobu maximálně 3 pracovních dnů. Digitalizací nesmí být svazek poškozen, nesmí být rozvolňována vazba, apod.

Digitalizací se kromě NK ČR soustavně zabývají i další paměťové a informační instituce v České republice. Jedná se především o Moravskou zemskou knihovnu v Brně (dále jen “MZK“), dále má interní digitalizační linku např. Městská knihovna v Praze, Knihovna AV ČR, v.v.i. (dále jen „KNAV“), Knihovna Národního muzea, Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Národní technická knihovna nebo Národní lékařská knihovna. Digitalizace rovněž probíhá pomocí digitalizačních projektů v jednotlivých krajích, které se často zaměřují na regionální dokumenty nebo na specifické druhy dokumentů. Vybavení digitalizačních linek v jednotlivých krajích se různí a odlišná je i roční produkce jednotlivých digitalizačních linek (více zde: <https://bit.ly/2t4alQk>, popis je dáván dohromady každoročně před seminářem ke krajské digitalizaci, kterou organizuje MZK). Další instituce se zapojují do dotačního programu VISK 7, který digitalizaci podporuje. Digitalizovaná data, která jsou v rámci dotace vytvořena, instituce jednak zveřejňují ve svých digitálních knihovnách, ale rovněž předávají do NK ČR balíčky pro dlouhodobé uchování. V současné době je provozováno 43 digitálních knihoven Kramerius (viz <https://registr.digitalniknihovna.cz/>), což je uživatelsky nepřívětivé. Tuto situaci částečně řeší agregátor Česká digitální knihovna (<https://www.czechdigitallibrary.cz/cs/>) umožňující jednotné vyhledávání v metadatech začleněných institucí. V současné době harvestuje metadata z 11 digitálních knihoven.

Registr digitalizace

Ve spolupráci NK ČR, MZK, KNAV a firmy INCAD začal v roce 2008 fungovat nástroj s názvem Registr digitalizace (dále jen „RD“), který má za úkol evidovat digitalizované dokumenty a sledovat proces zpracování digitalizace v ČR. Slouží k zefektivnění procesu digitalizace, předcházení duplicitní digitalizace a ke sdílení výsledků jednotlivých institucí. Do RD může přispívat každá knihovna či instituce, která se rozhodne digitalizovat, povinnost mají ty instituce, které využívají dotační program VISK 7. Do RD se doposud zapojilo přes 70 institucí, v roce 2019 poslalo do RD hlášení 40 institucí.

Obr. č. 1 – vývoj počtu záznamů v RD (zdroj: http://registrdigitalizace.cz/rdcz/info/sttistika_souhrn)

3. Strategie digitalizace novodobých fondů v NK ČR

Cílem digitalizace novodobých fondů v NK ČR je zpracování národní produkce a bohemikálních dokumentů v tom nejširším smyslu (tituly vydané v České republice, českým autorem, v českém jazyce anebo zabývající se Českou republikou, potažmo historickými českými zeměmi), které mají přidělené číslo ČNB nebo se řadí mezi tzv. šedou literaturu. Kromě bohemikálních dokumentů se v menší míře digitalizují rovněž nebohemikální tituly ze Slovanské knihovny nebo jiných fondů. Všechny tituly, které jsou vybrány na digitalizaci, musí mít čárový kód, bez něhož není možné jednotlivé svazky zaevidovat do digitalizačního workflow. Pro evidenci procesu digitalizace je využíván Registr digitalizace.

Vybavení pracovišť

Skenování v NK ČR probíhá na několika typech skenerů – automatických, manuálních, velkoformátovém, dokumentovém na destrukci a mikrofilmovém. Automatické skenery si podávají jednotlivé stránky samy, proto není možné na tyto přístroje dávat všechny dokumenty, je třeba vybírat ty, které jsou vhodně svázané a nejsou poškozené. U manuálních skenerů musí pracovník ručně stránky přetáčet. Manuální skenery jsou k exemplářům šetrnější a neničí se v takové míře knižní vazba nebo jiné části dokumentu. V současné době se na pracovišti Oddělení skenování ve větší míře využívají skenery manuální.

Odbor digitalizace NK ČR má ve správě tyto druhy skenerů:

1x 4 Digital Books DL 3003
1x 4 Digital Books DL Mini
1x Kodak i4250
2x ESCAN Open system Scanner Prof.
2x Plustec OpticBooks A300
1x 4 Digital Books Scan2Page
1x 4 Digital Books Vpage 600 Jumbo
1 x i2S SupraScan™ Quartz A0 HD
1 x i2S SupraScan™ Quartz A1 HD
1x SupraScan Quartz A1V HD/BC25
2x Treventus ScanRobot 2.0 MDS
1x Wicks and Wilson 4100 Series

V odděleních, které se rovněž podílejí na digitalizaci novodobých fondů, jsou ve správě tyto druhy skenerů:

1x ESCAN Open system Scanner Prof., 1x i2S SupraScan™ Quartz A1 HD (v rámci Odboru služeb, Oddělení rozvoje a technické podpory služeb)
--

2x Plustec OpticBook A300 (v rámci Odboru správy fondů, Oddělení výběru KF pro reformátování)

Zpracování digitálních obrazových souborů je prováděno pomocí nástroje ScanTailor Enhanced, verze z 13. března 2019 (64x). Metadata se zpracovávají v editačním modulu digitalizační linky.

Digitální knihovny Kramerius

Zdigitalizované dokumenty jsou v NK ČR zpřístupněny v digitální knihovně Kramerius a jsou tak uživatelům k dispozici dle znění autorského zákona. NK ČR v současné době provozuje dva systémy Kramerius: Kramerius 5 (dále jen “K5”) (k 19. 4. 2021 ve verzi 5.4.2). K5 umožňuje studovat dokumenty buď ze vzdáleného přístupu (pokud uplynula autorská práva titulu) a nebo z prostor NK ČR (pokud autorská práva stále trvají). V rámci K5 je možné prohlížet rovněž dokumenty, které byly zařazeny do seznamu děl nedostupných na trhu (dále jen “DNNT” viz <https://dnnt.nkp.cz>). Vedle tohoto systému NK ČR spravuje starší digitální knihovnu Kramerius 3. Z té se již několik let migrují data do K5. Většina monografických titulů je již dostupná v novější verzi K5, periodika jsou v současné době konvertována.

4. Kritéria digitalizace

Ochranná digitalizace

Dokumenty ohrožené degradací papíru

Dle dosavadních výsledků průzkumů fyzického stavu fondů, které jsou v NK ČR kontinuálně prováděny po několik let (prozatím bylo prozkoumáno přes 122 000 knihovních jednotek – viz odkyselovani.nkp.cz), je přibližně 60% exemplářů z fondů NK ČR ohroženo degradací papíru, která postupně může vést k jeho rozpadu. Tento jev je pozorován především u svazků, které byly vydávány přibližně od poloviny 19. století, kdy se změnil proces výroby papíru. Degradací fyzického nosiče jsou ohroženy zejména noviny, které byly nezřídka tištěny na málo kvalitním papíru. Nicméně rozpad se nevyhýbá ani dalším typům dokumentů. Cílem ochranné digitalizace je proto digitalizace titulů, které byly vydávány přibližně od poloviny 19. století do 1. poloviny 20. století, aby došlo k zachování informací vytištěných na fyzických nosičích předtím, než dojde k větší degradaci daných exemplářů a jejich případné nevratné ztrátě.

Dokumenty, spadající do dotčeného rozmezí let vydání, jsou uloženy buď ve Fondu 19. století, KFH a v UKF. Jelikož mají dva z těchto fondů charakter konzervační sbírky a jsou uloženy ve stabilních skladovacích podmínkách, mohou být proto zapůjčeny na digitalizaci pouze po omezenou dobu. Expedice je proto koordinována dle aktuální zátěženosti skenerů.

Dokumenty z Poškozených fondů

Periodika, jejichž fyzický stav není vhodný k půjčování uživatelům (poškozená knižní vazba, vytržený blok papíru, roztržené nebo úplně vytržené listy), jsou v rámci UKF vyčleněna do dvou sbírek – Poškozený fond Hostivař a Poškozený fond Klementinum. Digitalizace těchto sbírek je žádoucí, ale zároveň obtížná na přípravu dokumentů, před digitalizací jsou nutné opravy poničených svazků. V první etapě byl pro digitalizaci určen kvůli rychlejší dostupnosti Poškozený fond, který je uložen v CDH. Výběr je prováděn pomocí výstupu z ALEPH (viz Příloha č. 1 – Poškozený fond CDH), kde je celkově zapsáno 5 123 knihovních jednotek. Při výběru je kladen důraz na kompletnost jednotlivých periodik.

Dokumenty určené na převazbu

Do digitalizační linky jsou postupně zařazovány i ty exempláře, které jsou určeny pracovníky OSF na převazbu. Hlavním kritériem je bohemikální charakter daného titulu. Důvod digitalizace těchto dokumentů je ten, že po provedení převazby již v mnoha případech nebude možné zhotovit kvalitní digitální kopie, případně bude digitalizace velmi pracná. Svazky patří často zároveň mezi uživatelsky vyhledávané, digitalizace je tedy žádoucí i kvůli půjčovatelství.

Dokumenty s označením bibliofilie

Ve fondech NK ČR se nacházejí dokumenty, které mají v knihovním systému ALEPH označení bibliofilie. Bibliofilie jsou zpravidla vydávány v malém nákladu, jednotlivé vydané svazky mohou být číslovány a některé z nich mohou být velmi vzácné. Tyto dokumenty jsou uživatelsky oblíbené, avšak mohou být i předmětem krádeží. V rámci interní digitalizační linky jsou proto zpracovávány dokumenty s výše uvedeným příznakem.

Systematická digitalizace

Kompletace monografií a periodik

U vícesvazkových monografií a periodik byla v některých případech zdigitalizována pouze část z celého titulu. Kompletace probíhá na základě seznamů generovaných z ALEPH, prioritně od nejstarších dokumentů. V případě, že daný svazek není vhodný na digitalizaci z fondů NK ČR, je snaha o zapůjčení z jiných institucí. Primárně se chybějící části dohledávají v UKF a v RF (včetně dohledávání v lístkových katalozích). Pokud není exemplář dostupný v UKF ani jinde v knihovnách v ČR, posuzuje se možnost digitalizace z NKF. Seznam monografií je v příloze č. 2 – Kompletace monografie a seznam periodik v příloze č. 3 – Kompletace periodika.

Výběr z rezervních fondů

K dubnu 2021 se v RF nachází 16 000 knihovních jednotek vytvořených pro periodika a 302 800 knihovních jednotek pro monografie. Na počátku roku 2020 začalo být možné přidávat do digitalizačního workflow jednotky RF. V ALEPH byla kvůli výběru RF přidána funkce *Rezervní fondy – seznam pro digitalizaci*, díky němuž se vygenerují ty knihovní jednotky, které nemají v ALEPH příznak digitalizace. V těchto seznamech vybírají pracovníci OSF monografie podle následujícího klíče:

- svazek je pouze v RF
- svazek je pouze v RF nebo NKF
- svazek je v RF i v UKF, ale daný svazek je ve skladu, ze kterého nelze expedovat²
- jsou vybírány tituly vydané maximálně do roku 1950 (potencionálně volné dílo a zároveň ohrožené)

U periodik není dané časové omezení, posuzuje se jejich kompletnost ve fondech NK ČR.

Výběrová digitalizace

Tlačítko Navrhnout k digitalizaci

Od května 2019 funguje v NK ČR služba Navrhnout k digitalizaci, kde každý registrovaný uživatel může pomocí tlačítka v knihovním systému navrhnout měsíčně 5 svazků na digitalizaci. Celkem může být navrženo 50 svazků měsíčně, poté přestane být tlačítko aktivní. Tlačítko bylo naprogramováno tak, aby se zobrazovalo pouze u formátů BK (monografie, vícesvazkové monografie, nepravá periodika - viz <https://www.nkp.cz/sluzby/chci-sluzbu/navrhnout-k-digitalizaci>), a zároveň se neukazuje tam, kde je nastaveno zobrazení tlačítka EoD. Fungování této služby zajišťují pracovníci OSF, kteří řeší fyzický stav navrženého svazku a u nověji vydaných titulů rovněž obsahovou stránku titulu. Tyto svazky jsou po výběru dávány do digitalizační linky přednostně. Pokud navržený titul nemá NK ČR ve svých fondech nebo ho není možné digitalizovat, obrací se pracovníci na MZK, se kterou má sdílené výsledky digitalizace, nebo případně na jiné knihovny.

Digitalizace periodik doporučených Ústřední knihovnickou radou ČR

V roce 2016 Ústřední knihovnická rada (dále jen „ÚKR“) zveřejnila seznam celospolečensky významných periodik pro 20. století, které by měly být digitalizovány. Některé tituly byly zpracovány nebo budou zpracovány ve spolupráci s ostatními institucemi (Fakulta sociálních věd UK, Národní muzeum), další NK ČR postupně zpracovává ze svých fondů, některé pomocí dotačního programu VISK 7 (v roce 2019 byl vybrán Československý sport a Svět práce, jejichž digitalizace je plánovaná jako víceletá), ostatní v rámci

---

² Bude se měnit v souvislosti s postupným uvolňováním signatur patřící pod UKF přestěhovaných v rámci knihovny.

interní digitalizační linky. Tabulka doporučených periodik i s postupem prací je k dispozici v příloze č. 4 - Doporučená periodika ÚKR.

Digitalizace z mikrofilmů

V NK ČR se nachází poměrně velké množství periodik i monografií, které byly reformátovány na mikrofilmy. Některé svazky, ze kterých byly mikrofilmy vytvořeny, jsou ve špatném fyzickém stavu, a proto není možné dále svazky na digitalizaci použít. Z tohoto důvodu je digitalizace prováděna z mikrofilmů. Seznam mikrofilmů, které nejsou zdigitalizovány, jsou uvedeny v příloze č. 5 – nezdigitalizované mikrofilmy.

Digitalizace k obohacení nebo vytvoření sbírek v K5, doporučení pracovníků Odboru služeb a Odboru digitálních fondů

V rámci výběrové digitalizace jsou pomocí knihovního katalogu vybírány tituly, které obohacují vytvořené sbírky v K5. Při výběru je kladen důraz na to, aby dané dílo nebylo vázáno autorskými právy. Výběr je konzultován s oddělením LTP úložiště, které řídí obsahovou správu K5. Pracovníci Odboru služeb a pracovníci Odboru digitálních fondů rovněž posílají návrhy k digitalizaci, které získávají při komunikaci s uživateli. Zároveň jsou pro digitalizaci postupně vybírány tituly, které byly v posledních letech uživateli nejpůjčovanější a nejžádanější. Seznamy, které byly vygenerovány z ALEPH, jsou uvedeny v příloze č. 6 – Nejžádanější tituly a v příloze č. 7 – Nejpůjčovanější tituly. Výběr na digitalizaci probíhá rovněž ze seznamu autorů, jimž v daném roce vypršela autorská práva (připravuje oddělení LTP úložiště), a jejich díla jsou tak volná pro vzdálený přístup v K5.

Digitalizace titulů v rámci licenčních smluv

NK ČR od roku 2018 uzavřela několik licenčních smluv s držiteli autorských práv. Tato spolupráce umožňuje digitalizaci titulů, které po zpracování budou volně přístupné v K5 i přesto, že jim ještě nevypršela autorská práva. Do dubna 2021 byla spolupráce uzavřena s 6 institucemi, a byla dohodnuta digitalizace 38 titulů, a bude dále probíhat oslovování dalších případných partnerů.

Destruktivní digitalizace

NK ČR při digitalizaci využívá dokumentový skener Kodak i4250, který má automatický podavač listů. Dokumenty, které jsou vybrány na tento skener, jsou rozebrány odstraněním knižní vazby na jednotlivé listy. Tím dochází k trvalé destrukci dokumentů. Proto tímto způsobem nejsou digitalizovány exempláře z NKF, UKF nebo RF, ale využívají se dokumenty, které NK ČR získává několika způsoby – vyřazením z jiných knihoven, paměťových a informačních institucí, darem od soukromých i právnických osob anebo jinými postupy. Pokud jsou tyto dary už obsaženy v ostatních sbírkách NK, je možné je zdestruovat. U destruktivní

digitalizace nedochází ve velké míře k výběru podle druhu, žánru nebo obsahové kvality dokumentů, je ale omezena digitalizace periodik, která by nebyla digitalizována kompletně.

Digitalizace z ostatních fondů NK ČR

Oddělení rukopisů a starých tisků

V rámci interní digitalizační linky se výběrově zpracovávají tituly, které jsou uloženy v příručních studovných ORST, s maximální možnou kapacitou linky 500 svazků za rok, cca 40 svazků měsíčně.

Hudební oddělení

V rámci interní digitalizační linky se zpracovávají výběrově tituly z fondů Hudebního oddělení s maximální možnou kapacitou linky 50 svazků měsíčně.

Slovanská knihovna

V rámci interní digitalizační linky v Klementinu se zpracovávají výběrově bohemikální tituly z oblasti slavistiky v kapacitě 50 svazků za měsíc. V rámci digitalizační linky v CDH se zpracovávají jednotlivé tituly periodik.

Podrobnější analýza digitalizace sbírek výše tří uvedených oddělení je součástí přílohy č. 8 - Stav digitalizace jednotlivých fondů Národní knihovny České republiky.

Díla nedostupná na trhu

Výběr dokumentů podle výše uvedených kritérií je v mnohých případech i odvislý od toho, zda dané dílo splňuje to, že je zapsáno na seznam děl nedostupných na trhu (tituly, které jsou chráněny autorským zákonem, a zároveň nejsou dostupné na trhu, a to včetně dalších vydání). V současné době byly přidány do návrhu seznamu děl nedostupných na trhu všechny tituly, které mají přiděleno ČNB, a byly vydány do roku 1989. Ta budou na seznam děl nedostupných na trhu přidána k 1. 8. 2021.

5. Překážky digitalizace novodobých fondů v NK ČR

- ❖ Starší produkce není dostatečně zkatologizována nebo nejsou v knihovním systému ALEPH přidány knihovní jednotky s čárovými kódy, bez kterých nelze exemplář přidat do digitalizační linky a zdigitalizovat
- ❖ Chybějící technické vybavení digitalizační linky na některé typy dokumentů – především zvukové a video záznamy uložené na různých typech nosičů
- ❖ Některé typy dokumentů (grafiky, pohledy, ručně psané dokumenty, video záznamy) nemají vytvořené standardy pro digitalizaci

- ❖ Není možné digitalizovat pomocí tzv. fiktivních čárových kódů, tj. není možné přidat do digitalizačního workflow svazky, které nejsou v knihovním systému ALEPH. Proto nelze digitalizovat vypůjčené svazky cizích institucí, které by doplnily chybějící svazky ve fondech NK ČR

6. Shrnutí úkolů v letech 2021-2023

- ❖ Digitalizace ze sbírek Fondu 19. století, Konzervačních fondů Hostivař a digitalizace titulů vydaných v 1. polovině 20. století v rámci ochranné digitalizace
- ❖ Postupná digitalizace z Poškozeného fondu v CDH, s přihlédnutím na komplectaci vybraných titulů
- ❖ Digitalizace dokumentů před jejich převázáním
- ❖ Kompletace vícesvazkových monografií a pokračujících zdrojů
- ❖ Výběrová digitalizace z rezervních fondů
- ❖ Přebírání darů od fyzických a právnických osob a jejich digitalizace v rámci destruktivní digitalizace (dle kapacit)
- ❖ Digitalizace periodik doporučených Ústřední knihovnickou radou ČR
- ❖ Postupná digitalizace titulů, které jsou uloženy pouze na mikrofilmech (dle kapacit)
- ❖ Digitalizování titulů doporučených Odborem služeb a Odborem digitálních fondů, obohacování sbírek, digitalizace děl volných autorů
- ❖ Uzavírání licenčních smluv s držiteli autorských práv a pokračování v digitalizaci již zasmulvněných titulů
- ❖ Pokračující digitalizace ostatních fondů – Hudební oddělení, Oddělení rukopisů a starých tisků, Slovanská knihovna, příruční knihovny Odboru služeb

7. Střednědobé a dlouhodobé plány digitalizace novodobých fondů NK ČR

- ❖ Smluvní zajištění a zahájení replikací digitalizovaných dokumentů z jiných institucí do digitální knihovny K5
- ❖ Zahájit dobrovolné přijímání tiskových dat v návaznosti na spuštění e-deposit
- ❖ Usilovat o rozšíření povinnosti nakladatelů na odevzdávání tiskových dat tištěné produkce – roční kapacita digitalizace je nižší než nakladatelská činnost

- ❖ Pokračující spolupráce na digitalizaci s Moravskou zemskou knihovnou v Brně a dalšími knihovnami a informačními institucemi
- ❖ Analýza stavu a uložení dalších typů dokumentů (grafiky, hudebniny, kartografické dokumenty, zvukové záznamy) ve fondech NK ČR a jejich postupné zařazování do digitalizační linky
- ❖ Vytvoření standardů pro další typy dokumentů, které je potřeba zdigitalizovat – archiválie, fotografie, pohledy, video apod. a zahájení jejich digitalizace

8. Proces digitalizace v ČR – statistické údaje

Hlavní ukazatel pro stanovení bohemikálních dokumentů, které je potřeba zdigitalizovat, je ČNB. Celkově je k 12. 4. 2021 přiděleno 1 182 975 ČNB (z toho 947 617 BK, 48 526 SE, 76 958 GP, 57 421 MU, 24 184 AM, 15 741 MP, 12 368 EZ, 160 Videozáznamy), což je za rok nárůst o téměř 23 tisíc u všech typů dokumentů.

V dalších letech se dá očekávat roční nárůst o cca 24 tisíc ČNB (19 000 BK, 330 SE, 3000 GP, 150 MU, 1000 AM, 700 MP).

Pomocným ukazatelem pro všechny dosud zdigitalizované bohemikální dokumenty (nejen v NK ČR) je Registr digitalizace (RD). V RD je k 12. 4. 2021 zpracováno 314 656 BK, 59 337 SE³, 968 GP, 3 784 MU, 2 884 AM, 37 498 MP⁴ a 160 124 rukopisů a starých tisků.

Podle těchto ukazatelů zbývá zdigitalizovat:

Knihy (BK) – 632 961 (66,79%) – zpracováno o 0,82% více oproti březnu 2020 (bylo 631 499 (67,61%))
Pokračující zdroje (SE) – nelze kvantifikovat
Grafika (GP) – 75 990 (98,74%) – zpracováno o 0,03% více oproti březnu 2020 (bylo 74 458 (98,71%))
Hudebniny (MU) – 53 637 (96,89%) – nárůst o 3% oproti březnu 2020 (bylo 53 282 (93,89%))
Zvukové záznamy (AM) – 21 300 (88,07%) – nárůst o 9,32% oproti březnu 2020 (bylo 22 781 (97,39%))
Kartografické dokumenty (MP) – nelze kvantifikovat

³ Počítají se do nich i ty pokračující zdroje, kterým se ČNB nepřidává – výroční zprávy, šedá literatura apod. V případě RD se započítávají knihovní jednotky a ne počet titulů jako je to v případě ČNB.

⁴ Rozdíl mezi přidělenými ČNB ve formátu MP a zpracovanými MP v RD může být dán rozdílnou katalogizační politikou v různých časových obdobích, kdy většina kartografických dokumentů je zpracována pod formátem dokumentu MP, ale reálně se jedná o BK.

9. Přílohy

[Příloha č. 1 – Poškozený fond CDH](#)

[Příloha č. 2 – Kompletace monografie](#)

[Příloha č. 3 – Kompletace periodika](#)

[Příloha č. 4 – Doporučená periodika ÚKR](#)

[Příloha č. 5 – Nedigitalizované mikrofilmy](#)

[Příloha č. 6 – Nejžádanější tituly](#)

[Příloha č. 7 – Nejpůjčovanější tituly](#)

[Příloha č. 8 – Stav digitalizace jednotlivých fondů Národní knihovny České republiky \(Historické a hudební fondy a Slovanská knihovna\)](#)